

Контекстуальна заміна *Kit Cornell* на *Вівьен Лі* обумовлюється такими факторами: Вівьен Лі добре знайома вітчизняній аудиторії завдяки фільму *Віднесені вітром* (до речі, у іншій сцені комедії згадується партнер Лі по цій стрічці *Кларк Гейбл*, і його ім'я залишається у перекладі "симетричним"); Лі, як і Корнел, була переважно актрисою театру; хоч вона і англієчка, проте довгий час перебувала у Штатах, отже, вірогідність її претензій на роль досить висока. Така заміна не суперечить загальній сюжетній схемі, викликає адекватні асоціації і пояснює авторську ідею, включаючись тим самим до арсеналу **експлікативної асиметрії**.

З аналогічних міркувань *Louella Parsons* замінюється у моєму перекладі на *Мері Пікфорд*, *Ethel Barrymore* на *Грету Гарбо*, а *Mrs. Siddons* – на *Сару Бернар*.

У тих випадках, коли ім'я, згадане у п'єсі, не вдалося знайти в біографічних довідниках, воно просто замінювалося на інше ім'я тогочасної знаменитості, без кореляції зі сферою діяльності. Головним фактором при виборі виступала відомість даної фігури на час сценічної дії і знайомство з нею цільової аудиторії (глядацької і читацької) – *Чарлі Чаплін*, *Жан Габен*, *Агата Крісті*, *Альфред Хічкок* чи *Альберт Ейнштейн*.

Усі розглянуті варіанти експлікативної асиметрії у перекладі власних імен-формантів сюжету: *доповнення/уточнення, описовий переклад, узагальнення і контекстуальна заміна* сприяють створенню українського варіанту п'єси, у якому виникають належні асоціації, закодовані автором, і при цьому не уповільнюється розвиток драматичного конфлікту.

Перекладач драми певним чином «грає» усі ролі в п'єсі (як це, зрештою, робить і драматург). Без відчуття сценічності годі й братися за переклади п'єс. Вірність образу, а не букві при збереженні природності звучання драматичного діалогу, вимагає більше відхилень від мовних моделей оригіналу порівняно з прозовими творами. При будь-якому перекладі ми вдаємося до **системної асиметрії**, яка викликається розбіжностями у мовних системах, але при перекладі драматичних творів крім системної виникають ще **ситуативна та експлікативна асиметрії**, які допомагають глядачеві досягнути авторський задум, нерідко «озвучуючи» імпліковані змістовні параметри.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Kaufman, George, Hart, Moss. *The Man Who Came to Dinner // Three Plays by Kaufman and Hart.* – N.Y.: Grove Press, 1980. – P. 207 – 307.
2. Maugham, W. Somerset. *The Sacred Flame// Maugham, W. Somerset. Selected Plays.* – L.: Penguin Books Ltd., 1999. – P. 107 – 190.
3. Wilde, Oscar. *The Importance of Being Earnest// Five Plays by Oscar Wilde.* – N.Y.: Bantam Books, 2001. – P. 209 – 268.

© Переклади Тетяни Некряч.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тетяна Некряч – доцент, канд. філол. наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу Інституту філології КНУ ім. Тараса Шевченка.

Наукові інтереси: теорія і практика художнього перекладу.

ОБ'ЄКТИВНО ОБУМОВЛЕНІ ЗМІНИ СИНТАКСИСУ РЕЧЕННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

Ольга ОБРАЗЦОВА, Олена ОБРАЗЦОВА (Одеса, Україна)

Стаття подає результати зіставного аналізу змін структури простого речення оригіналу при перекладі. Зокрема, досліджено трансформаційні перетворення, спричинені впливом об'єктивного чинника.

The changes that the syntactic structure of a simple sentence (Source Text) undergoes in translation are considered as a particular result of either objective or subjective factor impact.

Важливим методом дослідження в перекладознавстві виступає зіставний аналіз форми та змісту текстів оригіналу і перекладу під час якого «з'ясовуються шляхи подолання типових складнощів, встановлюються закономірності» [3: 52]. Водночас, через дослідження виявленої нетотожності пізнається і «лінгвістична різносистемність мов, пов'язана з впливом різних факторів (соціально-історичного, культурно-етнічного та інших), в тому числі і з їх різницею в системах національно-художніх традицій літератур та інш.» [2: 21]. Цим визначено роль перекладознавства і як виокремленої галузі зіставного мовознавства [2: 19]. За допомогою перекладу можливо встановити закономірності мов в термінах передачі формально різними засобами одного і того ж самого змісту. Зіставне дослідження дозволяє простежити спільні

та відмінні риси в межах макросистем мов та є засадою лінгвістичних узагальнень в аспекті порівняльної типології [14: 41].

Слід зазначити однак, що закономірності перекладу лексем та словоформ – явище опрацьоване, досліджене, водночас питання відтворення особливостей структури речення оригіналу в перекладі залишаються дискусійними. Структурна композиція речення оригіналу може в тексті перекладу бути відтворена повністю або зазнати певних змін, що стосуватимуться синтаксичної побудови, статусу окремих членів речення, способу їх вираження і, навіть, лексичного наповнення відповідних структур. Відомо, що зміна синтаксису мови оригіналу при перекладі буває спричинена об'єктивним та суб'єктивним чинниками. Однак критерій об'єктивності або суб'єктивності вибору варіанта перекладу стосовно синтаксичної структури речення у теорії залишається не розробленим. Це обумовлено перш за все відсутністю конкретних зіставних досліджень синтаксичної структури речення, зокрема, в російській та англійській мовах. Наявні лише загальні теоретичні положення відносно свободи та фіксованості порядку слів, багатослівності та дискретності в російській та англійській мовах відповідно, деякі дослідження зіставного характеру стосовно вживання інверсії. Існує проте загальний принцип, відповідно до якого об'єктивними вважаються ті зміни, які викликані системними розбіжностями мов, а суб'єктивними ті, що трапляються в результаті суб'єктивного вибору перекладача.

Недостатність вивчення безпосередньо синтаксичних трансформацій в межах граматичних трансформацій в перекладознавстві, а також нерозробленість критеріїв визначення об'єктивного/суб'єктивного вибору варіанта перекладу стосовно синтаксичної структури речення обумовлюють **актуальність** даного дослідження. **Мета** дослідження – проаналізувати випадки неспівпадіння структури простого речення в оригіналі та перекладі тексту художнього твору та визначити, внаслідок домінування якого з факторів – суб'єктивного чи об'єктивного – вони відбуваються. **Завданням** дослідження є з'ясувати відхилення від синтаксичної структури речень оригіналу при перекладі, виокремити та систематизувати основні синтаксичні моделі, типологізувати синтаксичні трансформації (перетворення), які мали місце при перекладі простих повних речень. **Матеріалом** дослідження став оригінал та російськомовний переклад роману «Момент омани» (2001р.) Дена Брауна. Базові висновки було зроблено на основі суцільного дослідження перших 1047 речень тексту оригіналу та відповідно 914 речень тексту російськомовного перекладу. Переважання за кількістю речень оригіналу обумовлено наявністю великої кількості неповних речень, виокремлення речень прямої мови та слів автора в самостійні речення. Дослідження ґрунтується на загальних та лінгвістичних **методах** пізнання дійсності зокрема, методах дистрибутивного аналізу, моделювання, субституції, зіставного аналізу, методі "чорного ящика" [1; 5]. **Новизну** роботи становить дослідження синтаксичних параметрів простого речення оригіналу в тексті перекладу та виявлення ступеню їх трансформування, з'ясування факторів, які це обумовлюють.

Повна відповідність структури – відповідність порядку слів, наявність усіх граматичних та лексичних одиниць в повному обсязі своїх значень – явище дуже рідке. Це явище є наслідком значної спільності синтаксичної організації оригіналу та перекладу. Відносна еквівалентність художнього перекладу викликана не тільки різносистемністю мов або відмінностями соціокультурного середовища, а й своєрідністю сприйняття оригіналу перекладачем. Перекладач, керуючись вже створеною реальністю, пропускає її крізь призму власної свідомості, збагачує оригінал елементами свого власного сприйняття: ставить акценти, вилучає з авторського тексту елементи різних рівнів й текстової структури, розкриває потенційний зміст, у багатьох випадках створюючи новий.

Група чинників **суб'єктивного** характеру складається з особистих індивідуальних характеристик перекладача (приналежність до певної епохи, культури, соціуму, орієнтація на певні традиції, перекладацькі настанови, компетентність, творчій потенціал) Інтерферуючий вплив перекладацького сприйняття – це зміни в перекладі, що обумовлено індивідуальними особливостями, творчим потенціалом перекладача, його соціокультурною, лінгвістичною підготовкою, хронологічною, віковою та історико-географічною дистанційованістю автора оригіналу від автора перекладу [5: 205]. Вплив змінних (суб'єктивних) факторів

простежується у двох напрямках, а саме: в перерозподілі змістової інформації у вигляді утинання (усічення) та в розгортанні [3: 121] і вважається цілком виправданим.

Група чинників **об'єктивного** характеру включає застосування різних перетворень заради передачі змісту оригіналу без порушення норм мови перекладу внаслідок різносистемності мов. Такі розбіжності притаманні усім рівням, в тому числі синтаксичному. Їх обумовлюють численні розходження мовних систем, зокрема російської та англійської мов, у засобах організації та вираження комунікативної одиниці. В джерелах зазначається, зокрема, що вплив простих системних (об'єктивних) факторів простежується в скороченні довжини речення при перекладі [10: 36]. Пояснюють таке скорочення тим, що порівняно з російською мовою англійська є більш «компактною», лаконічною. При цьому не йдеться про синтаксичну структуру речення, а лише про кількість слів у ньому, тобто речення перекладу (при перекладі з англійської на російську мову) може бути поширеним, ускладненим, навіть еліптованим, але не обов'язково складним.

Отже, теоретично можна допустити, що до об'єктивних проявів слід віднести збереження синтаксичної структури простого речення (ідентичність кількісного складу головних членів речення, збереження їх взаємного розташування в перекладі російською, за умови збереження комунікативного типу висловлення та збереження синтаксичного статусу речення оригіналу в перекладі: просте-просте, непоширене – непоширене, поширене – поширене, повне – повне); а також системно закономірні зміни синтаксичної структури простого речення при перекладі російською (зміна взаємного розташування головних членів речення, перехід простого повного речення оригіналу з наявною вторинною структурою предикації у складне без прямої мови). Інші ж зміни синтаксичної структури речення слід віднести до проявів суб'єктивного фактору перекладу.

В теорії перекладу поняття «граматична трансформація» розглядається як: засіб перетворення структури речення в процесі перекладу у відповідності до норм мови перекладу [12: 38]; процес «перевисловлення» змісту [7: 87]; міжмовне перефразування, перебудова будь-якого з елементів вихідного тексту, необхідна для того, аби зберегти специфіку і отримати повноцінний еквівалент в перекладі [9: 27-28]; перетворення, для переходу від одиниць оригіналу до одиниць перекладу; відхід від використання ізоморфних засобів, наявних в обох мовах; [5: 209]; зміна формальних граматичних компонентів вихідного тексту за умови збереження інформації, призначеної для передачі [7: 198]. Поняття конкретизується як: перебудови речення, перестановки, заміни, додавання й опущення [6: 86]; синтаксичне уподіблення, членування/об'єднання речень, заміна форм слова, частин мови або членів речення; перетворення структури речення у відповідності до норм мови перекладу [11: 431]; перетворення, що включають в себе заміну членів речення, частин мови, пасивізацію, членування й об'єднання речень [7: 246]; трансформації заміни, перестановки, додавання, опущення [7: 30], зміна синтаксичних функцій слів та словосполучень, перебудова синтаксичних конструкцій, перестановка частин мови складного речення та зміна типу синтаксичного зв'язку» [9: 178].

Як свідчить аналіз точок зору різних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів, єдиного підходу до визначення синтаксичних трансформацій, так само як і єдиної загальної класифікації перекладацьких трансформацій та засобів їх реалізації, на жаль, не існує, оскільки, їх розподіл на види або рівні, класи, відбувається у відповідності до власного суб'єктивного бачення кожного з авторів. Так, Л.С. Бархударов (1975), Л.К. Латишев (1988), Т.Р.Левицька, А.М. Фітерман (1973), В.Н. Комісаров (2002), Я.І. Рецкер (1974), Міньяр-Білоручев Р.К. (1996), В.Є. Щетинкін (2000) вважають, що перекладацькі трансформації слід розглядати як сукупність трьох основних видів трансформаційних перетворень: лексичних, граматичних й стилістичних. А.Д. Швейцер розподіляє трансформації за рівнями (компонентним, референціальним, прагматичним, стилістичним) [15: 45], французькі лінгвісти Жан-Поль Віне та Жан Дарбельє виокремлюють дві групи технічних засобів: безпосереднього перекладу (калька, запозичення, дослівний переклад) та опосередкованого («транспозиція» як заміна частини мови, «модуляція» як зміна точки зору; «еквіваленція» як заміна прислів'їв, ідіом; «адаптація» як заміна зображуваної ситуації) [15: 25].

Трансформації, які породжують основні типи синтаксичних конструкцій різних мов, полягають в додаванні, опущенні (зтиранні), перестановці та заміні символів [10: 49].

В дослідженому перекладі роману спостережено перестановки, заміни, додавання, опущення. Перестановки – зміна розташування головних та другорядних членів речення за умови збереження синтаксичної структури простого речення. Заміни – заміна форм слова, частин мови, членів речення, простого речення складним, складного речення простим, зміна синтаксичного малюнку речення в цілому на рівні одного та декількох речень оригіналу. Додавання – введення перекладачем власних синтаксичних одиниць – самостійних додаткових речень. Опущення – опущення одного або обох головних членів речення при перекладі, перехід повного простого речення в еліпсоване, опущення перекладачем при перекладі синтаксичних єдностей – самостійних повноскладових речень.

Проведене дослідження виявило, що тип «нульової» трансформації зустрічається доволі рідко – 0,43 % від обсягу виборки. За синтаксичною структурою це просте, непоширене неускладнене речення всього з двох слів – підмета та присудка (тут та далі виділено нами – О.О., підмет – **жирним**, S (Subject); та присудок – *курсивом*, P (Predicate): *Rachel frowned*. [10] → *Рейчел нахмурилась* [11].

Синтаксична структура повного простого речення оригіналу залишилась при перекладі простою в 60,32% випадків. У відповідності до порядку слідування головних членів речення, серед них можна виділити наступні підгрупи: прямий порядок слідування головних членів речення із збереженням синтаксичної структури простого речення при перекладі; зміна прямого порядку слідування головних членів речення із збереженням кількісного складу головних членів речення в межах простого речення; зміна прямого порядку слідування головних членів речення із зміною кількісного складу головних членів речення в межах простого речення. Проаналізуємо кожну з підгруп.

Прямий порядок слідування головних членів речення із збереженням синтаксичного малюнку простого речення при перекладі виявлено в 50,43 % прикладів із незмінним кількісним складом та порядком слідування головних членів речень. В межах цієї групи, у відповідності до синтаксичної структури речення оригіналу виокремлено наступні підгрупи: **SP**→ **SP** – 42,24 % (Sexton's **demeanor** thawed instantly [4] → **Поведення** Секстона моментально *изменилось* [4]; The **reporter** beamed [5] → **Репортер** *просиял* [5]), **SP/P**→ **SP/P** – 3,01 % (*Rachel groaned and took a croissant from the basket on the table* [4] → **Рейчел** тихо *застонала* и *взяла* из корзинки на столе круассан [4]); **SP**→ **SP/P** – 2,15% (The **senator** smiled, dabbing his mouth with a napkin [4] → **Сенатор** *улыбнулся* и аккуратно *вытер* рот салфеткою [4]).

Зміна синтаксичного малюнку спостерігається внаслідок трансформації додавання чи опущення (вплив суб'єктивного фактору перекладу) на рівні головних членів речення – утворення груп однорідних підметів чи присудків. Але така трансформація опущення або додавання не впливає на синтаксичний статус речення в цілому – об'єктивно речення залишається простим повним, порядок слідування головних членів речення збережено. В квадратне обрамлення нами виділено слова чи словосполучення, які вводяться (виділено в тексті перекладу) чи опускаються (виділено в тексті оригіналу) на власний художній розсуд перекладача. Above all, **she understood** the rules of the game [15] → Более того, **она** прекрасно *понимала* и *полностью принимала* правила игры [18]. **SP/P**→ **SP** (She *deciphered* the shorthand *instantly and* *frowned* [6] → **Рейчел** *слегка нахмурилась* [5]). Як бачимо, в останньому з прикладів спостерігається опущення цілої групи присудка, хоча і це речення в цілому об'єктивно залишається простим повним, збережено і порядок слідування головних членів речення.

Зміна прямого порядку слідування головних членів речення із збереженням кількісного складу головних членів речення в межах простого речення (SP)→(PS) – прояв трансформації перестановки в рамках простого речення. Сталий порядок слів в реченні англійською мовою з його тенденцією до підтримки послідовності "підмет-присудок", з необхідністю призводить до чисельних синтаксичних та морфологічних трансформацій при перекладі [4: 49]. Якщо в англійській мові на першому місці знаходиться граматичний фактор, то в російській – морфологічний. Таким чином, при перекладі будуть спостерігатися значні зміни в порядку

слідування членів речення, відповідно до змісту оригіналу. Інверсія з необхідністю призводить і до експресивно-стилістичного зсунення. Через це, для перекладача необхідне суворе дотримання незмінного "семантичного словопорядку", тобто, — логіко-семантичного змісту [13: 98].

Зміни порядку слідування головних членів речення спостережено в 9,48% випадків, з них 8,62% з незмінним кількісним складом (SP)→(PS) та 1,29% із кількісними змінами в межах простого речення. І це не дивно, адже, з одного боку, в перекладі необхідно зберегти синтаксичну інформативність оригіналу, з іншого боку – чітко дотримуватись норм та тенденцій мови перекладу. Трансформації перестановки в рамках простого речення – органічний елемент процесу перекладу художнього тексту з англійської мови на російську або українську. Оскільки англійська – мова аналітичної будови, їй притаманна фіксація місцезнаходження значної кількості елементів речення, розташування слів в цілому керується граматичним принципом. Російська ж – мова синтетичної будови, з яскраво визначеною морфологізацією частин мови та розвинутою системою відмінкових закінчень [16: 412], що зумовлює довільність порядку слів в реченні.

Трансформації типу SP→PS загалом спостерігались у 8,62 % випадків: (The senator glared indignantly at having been interrupted [5] → Зато сенатору явно *не понравилась* внезапная **помеха** [5]; In fifteen seconds she would receive a secure text message [5] → Через п'ятнадцять секунд *появилось* **сообщение** [5]; Her father glared disapprovingly [6] → Во взгляде отца *читалось* **неодобрение** [6]; At the moment, everything looked quiet outside the structure [7] → Вокруг объекта *стояла* полная **тишина** [7]; The pilot stood nearby, checking his watch [11] → Рядом, посматривая на часы, *стоял* **пилот** [13]). Зміну прямого порядку слідування головних членів речення із зміною кількісного складу головних членів речення в межах простого речення спостережено у 1,29% випадків, що змодельовано як: SP→ PS/S (Unfortunately, clarity only made the President's claims seem more outlandish than before [25] → Тепер отчетливее *стали видны* **необоснованность** и **фантастичность** заявления президента [30]; His eyes mirrored sincerity and dignity at all times [19] → А в глазах всегда *отражались* **искренность** и **чувство** собственного достоинства [22]); SP/P→ PS (The transmission was faint, but discernible [12] → Сразу *послышался* слабый, но вполне различимый **звук** [14]).

Зміна прямого порядку слідування другорядних членів речення через необхідність відтворення актуального членування і тема-рематичного складу речення в ході дослідження зустрілась у 3,87 % випадків речень з обставиною місця та часу, які змінили свою постпозитивну позицію на початкову. Це відбулось внаслідок того, що ці обставини виступають у реченні як тема: He scanned the moonlit horizon with infrared binoculars [7] → Подняв к глазам прибор ночного видения, внимательно *изучил* залитый лунным светом горизонт. (еліпт.) [7]. При цьому, варто зауважити, що в той час, коли для російської мови буде типовою кінцева позиція обставини в реченні, в 5,17% випадків автор перекладу зберігає обставину у початковій позиції, відповідно до норм мови оригіналу. Але на відміну від оригіналу, вже не як відокремлений член речення: Four minutes later, Rachel Sexton exited the NRO and climbed into the waiting helicopter [11]→ Спустя четыре минуты Рейчел Секстон вышла из здания и *поднялась* на борт ожидавшего ее вертолета [13]; Lately, in the world of micromechanics, fact seemed to be out-pacing fiction [11]→ В последнее время достижения микромеханики зачастую *оставляли* далеко позади воображение фантастов [13]; High above, the cabin door stood open like a tiny puncture wound on the side of a gargantuan silver whale [14] → Высоко над головой, словно крошечная ранка на громадном теле гигантского серебряного кита, *зияла* открытая **дверь** самолета [16-17]; Instantly, the phone lines at the radio station lit up [17] → Мгновенно *ожили* **телефоны** [21]. Ще в 1,29% випадків як в оригіналі, так і в перекладі обставина на початку речення комами не відокремлювалася. Наприклад: Then something unexpected happened [17] → И тут произошло нечто совершенно неожиданное [21]; In fifteen seconds she would receive a secure text message [5] → Через п'ятнадцять секунд *появилось* **сообщение** [5]. Прикладів з передуюнням додатка присудку, а також відриву пояснювального слова від означення, які були б нетиповими для мови оригіналу і виступали б проявом трансформації з огляду на різноманітність мов, в матеріалах вибірки не спостережено.

Розповсюджене в перекладацькій практиці спрощення чи ускладнення структури речення в дослідженому матеріалі мало прояви перетворення простого речення на складне (з прямою мовою та без неї) або еліптоване (неповне); повного опущення відповідного речення при перекладі; зміни синтаксичної структури та статусу в цілому на рівні одного та декількох речень оригіналу. Трансформація перетворення простого речення на складне зустрілась в 39,02 % прикладів виборки. Проте випадки об'єктивно обумовленого переходу простого повного речення оригіналу у складне спостерігались лише в 1,72% від загального обсягу дослідженого тексту. Вони мають, зокрема, наступні синтаксичні структури: **SP→SP+SP** (*Rachel felt the walls of Air Force One closing in around her* [22] → **Агент Секстон почувствовала**, как **стены** «Борта номер 1» **начинают давить** на нее [27]); **SP/P→SP/P+SP** (*Rachel gazed out at the blur of trees beneath her and felt her pulse rising* [11] → **Рейчел посмотрела** на пльвущие под ней деревья и **ощутила**, как **сердце** **начинает биться** все быстрее и громче [13]). Закономірні зміни спричинено відсутністю в російській мові структур вторинної предикації, які і розгорнуто в прості речення, що є складовими речень складних.

Висновки. Вплив об'єктивного фактору при перекладі простого речення має місце в 62,09% випадків і проявлено в вигляді або збереження структурної композиції, зокрема, нульової трансформації, або зміни синтаксичної структури простого речення, головним чином, переходу простого повного речення у складне, еліптоване або із зміною взаємного розташування головних або другорядних членів речення. Речення зазнають таких трансформацій: зміни розташування головних та/або другорядних членів речення за умови збереження синтаксичної структури простого речення; заміни простого речення складним, складного речення простим; зміни синтаксичного малюнку речення в цілому на рівні одного та декількох речень оригіналу; додавання перекладачем нових синтаксичних одиниць; опущення одного або обох головних членів речення, перехід повного простого речення в еліптоване, опущення перекладачем при перекладі синтаксичних єдностей – самостійних повноскладових речень, тобто замін, перестановок, опущень, додавань.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). – М., «Международ. отношения», 1975.
2. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский: Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп.-М.: Изд-во УРАО, 2000. – 208 с.
3. Голикова Ж. А. Перевод с английского языка на русский: Учебное пособие. – М.: Новое знание, 2003. – 287 с.
4. Кириллова М. Д. Длина и структура предложения в оригинале и переводе англоязычного художественного текста : Дис. ... канд. фил. наук: 10.02.04. – Одесса, 1987. – 194 с.
5. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. – М.:ЭТС, 2002. – 424 с.
6. Левицкая Т.Р., Фитерман А.М. Пособие по переводу с английского языка на русский. – М.,1973
7. Миньяр - Белоручев.Р. К. Основы общей теории перевода и устный перевод. – М.: Высшая школа, 1996. – 425 с.
8. Прияткина А.Ф. Русский язык: Синтаксис осложненного предложения. М., 2005.
9. Проблемы грамматики английского языка. Сб. научн. трудов. – Вып.173. – М.:Просвещение, 1981. – 244 с.
10. Прокопович С. Адекватный перевод или интерпретация текста// ТП. – 1980. –№ 17. – С.34-50.
11. Рецкер А. И. Очерки лингвистической теории перевода – М.: Просвещение, 1974. – 302 с.
12. Рецкер А. И. Теория перевода и переводческая практика – М.: Высшая школа, 1974. – 280 с.
13. Романова С. П., Кораллова А.Л. Пособие по переводу с английского языка на русский. – М.:КДУ, 2004. – 176 с.
14. Структура и семантика простого, сложного и осложненного предложения : Межв. сб. научн. тр. – Л., 1988. – 231 с
15. Структура и функция синтаксических единиц в германских языках: Межв. сб. научн. тр. – Горький: ГГПУ им. М. Горького, 1983. – 221 с.
16. Corunets I. V. Theory and Practice of Translation: Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2000. – 463 с.
17. Dan Brown “Deception Point” <http://greylib.align.ru> 319 Кб (327 232 байт)
18. Дэн Браун. Точка обмана. Роман. – Перевод с англ. Т. Осинной. – М.: АСТ, Транзит книга, 2005. – 508, [4] с. – Интеллектуальный детектив

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Олена Образцова – кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету лінгвістики та перекладу, завідувач кафедри перекладу та мовознавства Міжнародного гуманітарного університету (Одеса).

Наукові інтереси: перекладознавство.

Ольга Образцова – перекладач, викладач англійської мови.

Наукові інтереси: перекладознавство.